

روایتی از طراحی نظامی کودتا تا اجرای وارونه ی آن

۲۴ مرداد ۱۴۰۰ ساعت ۲۳:۴۷

در روز کودتا حمله در سه موج انجام گرفت: «ابتدا در حدود ظهر گروه‌هایی پراکنده کوشیدند به خیابان‌های پیرامون خانه نخست‌وزیر رخنه کنند. تیراندازی کم‌دامنه مدافعان آن‌ها را فراری داد. سرتیپ حسین قدس نخعی، کارگزار سیا، سربازان گارد را از خیابان گرد می‌آورد و به سوی خانه مصدق می‌فرستادند.

کودتای ۲۸ مرداد، کودتایی است که با طرح و حمایت مالی و اجرایی سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا (اس‌آی‌اس) و آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) بر علیه دولت محمد مصدق در ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ به انجام رسید و در پی موفقیت کودتا و سقوط کابینه دولت ملی دکتر مصدق، سرلشکر فضل‌الله زاهدی عهده‌دار تشکیل کابینه جدید شد. سهراب یزدانی در کتاب کودتاهای ایرانی طرح نظامی کودتا را این چنین روایت می‌کند: «در روز کودتا حمله در سه موج انجام گرفت: «ابتدا در حدود ظهر گروه‌هایی پراکنده کوشیدند به خیابان‌های پیرامون خانه نخست‌وزیر رخنه کنند. تیراندازی کم‌دامنه مدافعان آن‌ها را فراری داد. سرتیپ حسین قدس نخعی، کارگزار سیا، سربازان گارد را از خیابان گرد می‌آورد و به سوی خانه مصدق می‌فرستادند. سربازان در اداره اصل چهار و کاخ‌های پیرامون خانه مصدق مستقر شدند و از ساعت ۲:۴۵ دقیقه به تیراندازی پرداختند، اندکی پس از سخنرانی میراشرفی از رادیو. در سوی دیگر، سرهنگ ممتاز و نفرات زیردست او آماده دفاع بودند و این موج را نیز پس راندند. سرانجام حمله نهایی آغاز شد. ۲۷ دستگاه تانک گرداگرد منطقه سکونت مصدق را گرفتند. همزمان اخباری هم از شهرهای دیگر آمد، خبر می‌آمد که قتل‌های فجیعی رخ داده است. یکی از این‌ها سرگرد محمود سخایی، رئیس شهربانی کرمان بود که بسیار بد کشته شد و باز پرس دادستان به نام فرزین که در میدان شهر به قتل رسید. از شامگاه ۲۸ مرداد مرحله تثبیت کودتا آغاز شد و در تهران جمعیت قیام ملی ۲۸ مرداد تشکیل شد. در واقع آنچه در ۲۸ مرداد رخ داد شکل وارونه‌ای از برنامه ۲۵ مرداد بود. در برنامه اخیر، قرار بود نظامیان مصدق را وادار به کناره‌گیری کنند یا در بازداشت نگاه دارند و خود بر شهر چیره شوند، سپس طرفداران راستین و مزدور خود را به خیابان بیاورند و به حرکت خود نمای قیام ملی بدهند. در ۲۸ مرداد ترتیب آمدن بازیگران به صحنه تغییر کرد؛ ابتدا جمعیت غیرنظامی به خیابان‌ها آمدند و سپس نیروهای مسلح شهر را به دست خود گرفتند. سرانجام نظامیان، در حالی که تظاهر می‌کردند با مردم معترض در آمیخته‌اند، با نیروی آتش خود دولت را سرنگون کردند.»

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48480/> ی-وارونہ-اجرای-کودتا-نظامی-طراحی-روایتی/